

Лялюк Н.М., Мікуліч Л.О. (Україна, Вінниця)

ДО ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ *VUXUS COLCHICA* ROJARK В ДЕКОРАТИВНОМУ САДІВНИЦТВІ

За сучасних умов забудови міст, важливим є пошук шляхів поліпшення та оптимізації екологічного стану міст. Завдяки декоративним рослинам, а саме вічнозеленим кущам, які зберігають свою декоративність протягом усього життя, можливо поліпшити та упорядкувати екологічний стан міст і виділити перспективні види для використання в озелененні. Декоративні кущі дозволяють створювати композиції із самостійних груп, живоплоті, альпійські гірки [Гребенюк О.К., Мамчур Т.В., 2013]. Цікавим в цьому аспекті є *Vixus colchica* Rojark., який є унікальним природним матеріалом для озеленення міст, і має унікальні санітарно-гігієнічні властивості. Для впровадження таких інтродуцентів в озелененні необхідно детально вивчати їхній стан, декоративність і розробляти основи і напрями використання в садово-парковому будівництві [Л.В. Хархота, М.О. Шапарева, 2013].

Метою роботи було вивчити та проаналізувати дані літератури щодо екологічних особливостей *Vixus colchica*. в зелених насадженнях м. Вінниця та виділити його переваги порівняно з іншими вічнозеленими рослинами.

Це вічнозелені кущі й дерева, що повільно ростуть, досягаючи висоти – 2-15 м. Стовбури прямі, покриті світлою сірувато-жовтою гладкою корою. Гілки численні, густо розташовані і облиствені. Пагони чотиригранні, зелені. Листя на коротких черешках, шкірясті, голі, злегка загорненими всередину краями. Зверху темно-зелені, блискучі з численними, тісно розташованими розгалуженими жилками, знизу світло-зелені, матові. Листова пластинка досить сильно варіює за формою і величиною; найчастіше вона еліптична або яйцевидно-еліптична. Квітки сидячі, зеленуваті, зібрані в пазухи. Плід – яйцевидно-куляста коробочка [Доброчаєва Д.Н., Котов М.И., 1987]. Всі ці декоративні якості самшиту дають можливість використовувати цей вид в різних напрямках озеленення, порівняно з іншими видами.

При сумісному висаджуванні *Vixus colchica* Rojark. в альпійських гірках, бордюрах, живоплотах чи в самостійних насадженнях, цікавим є його взаємодія з іншими рослинами. Тобто, як досліджуваний вид може пристосовуватись до конкретних умов існування і виробляти механізми взаємодії з іншими видами, виявляючи захисні реакції організму, що є сигналами про зміни в навколишньому середовищі. Необхідно звернути уваги, що питання сумісного зростання цього виду з іншими видами та їх взаємовідносини, враховуючи його специфіку формування крони, особливості хімізму, опадку, фітонцидну активність та ін., недостатньо вивчені.

Цей вид зимостійкий, що є важливим для їхнього виживання та збереження декоративності, невибагливий до ґрунтів і росте, як на відкритих, так і затінених ділянках. Все це надає переваги використовувати *V. colchica* у зовнішньому озелененні, порівняно з іншими видами [М.О. Шапарева, 2013].

Використовуючи *V. colchica* в різних насадженнях, необхідно знати його поведінку з іншими видами. Так, формуючи живоплоти необхідно враховувати особливості декоративності виду, що забезпечується його габітуальними властивостями. Ще однією з переваг *V. colchica* є його повільний ріст та зберігання форми крони протягом тривалого часу, тому його рекомендують для формування декоративних фігур у топіарному мистецтві. [Гребенюк О.К., Мамчур Т.В., 2013] Не менш важливим є взаємодія *V. colchica* з іншими рослинами в групових посадках. В результаті, щоб правильно створити альпійську гірку, куліси, чи групові посадки з використанням *V. colchica*, важливо розуміти поведінку цієї рослини в тих чи інших насадженнях (виділення речовин для пригнічення інших рослин, механічне витіснення в результаті розростання крони та коренів тощо).

Таким чином, *V. colchica* має широкі можливості використання його у декоративному садівництві, які можуть бути реалізовані при детальному вивченні біології та екології виду, в тому числі, стратегії його поведінки з іншими рослинами.